

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ		
ПРИРОДА И ДРУШТВО		
РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ЧЕТВРТИ	2	72
ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> - упознавање ученика са природним и друштвеним окружењем и развијање способности за одговаран живот у том окружењу, те разумијевање узрочнопосљедичних односа природних богатстава и друштвених процеса - оспособљавање ученика за самостално учење и тимски рад приликом проналажења информација о појавама и процесима у природи и друштву (користећи различите изворе и облике прикупљања информација), те развијање истраживачких компетенција ученика и компетенција за цјеложивотно учење - развој животних вјештина ученика у заштити природе, ненасилном комуницирању 		
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> - оспособљавање ученика за сналажење у простору и употребу географске карте и картографских симбола, те представљање природног окружења у виду скице и плана - проширивање стечених знања и искустава о завичају, широј околини и Републици Српској - упознавање ученика са природно-географским карактеристикама Републике Српске, природним ресурсима и привредом Републике Српске, те дјелатностима људи које су условљене њеним специфичностима - усвајање знања о кретању тијела, изворима свјетлости, промјенама материјала, проводљивости, сличностима и разликама међу материјалима - разумијевање обиљежја и карактеристика биљака и животиња, те њихов значај за живот на Земљи - развијање љубави, поштовања и припадности својој отаџбини, те очувања националних интереса и вриједности свога народа и народа који живе у Републици Српској - развијање способности ученика за медијско изражавање и кориштење медијских садржаја (приступа, анализе, вредновања и слања порука путем медија) - усвајање знања, развијање вјештина и умијећа употребе информационокомуникацијске технологије 		
САДРЖАЈИ ПРОГРАМА		
Ред. бр.	Наставне области и теме	Оквирни број часова
	ОРИЈЕНТАЦИЈА У ПРОСТОРУ И РЕПУБЛИКА СРПСКА	28
1..	Оријентација у простору и картографска писменост	10
2.	Завичај и Република Српска	18

	ПРИРОДНИ РЕСУРСИ И ДЈЕЛАТНОСТ ЉУДИ	20
3.		6
4.	Дјелатност људи	14
	ЖИВА И НЕЖИВА ПРИРОДА	16
5.	Биљке и животиње	8
6.	Материјали и кретање	4
	КОМУНИКАЦИЈА И МЕДИЈИ	8
7.	Комуникација	2
8.	Медији	6
	УКУПНО	72

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна област 1: Оријентација у простору и Република Српска (28 часова)

Посебни циљеви:

- оспособљавање ученика за сналажење у простору и употребу географске карте и картографских симбола, те представљање природног окружења у виду скице и плана
- проширивање стечених знања и искустава о завичају, широј околини и Републици Српској
- развијање љубави, поштовања и припадности својој отаџбини, те очувања националних интереса и вриједности свога народа и народа који живе у Републици Српској

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик:

- одређује главне и споредне стране свијета на географској карти
- помоћу компаса и оријентира из природе и окружења се оријентише у простору
- разликује основне облике рељефа
- израђује план насеља или околине одређеног објекта (нпр. школе, поште...) и користи се њиме (одреди пут којим ће стићи до жељеног мјеста)
- одређује положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа у свом крају
- разликује картографске знакове и боје на географској карти Републике Српске
- „чита“, користи и оријентише се на географској карти Републике Српске
- уочава и одредђује положај важних објеката (планине, ријеке, насеља, саобраћајнице, привредне објекте...) на географској карти Републике Српске
- уочава положај и границе Републике Српске на географској карти БиХ
- уочава положај главног административног центра Републике Српске и остале веће

- Оријентација у простору
- Оријентација у околини
- Умањено представљање објеката (скица и план).
- Рељеф и модел рељефа
- Географска карта и картографски знаци
- Република Српска
- Завичај на карти Републике Српске
- Обиљежја Републике Српске
- Становништво Републике Српске (обичаји и традиција)
- Градови Републике Српске
- Рељеф завичаја и Републике Српске
- Текуће и стајаће воде у завичају и Републици Српској

<p>градове и географске регије којима припадају</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочава и показује свој завичај на географској карти у оквиру граница Републике Српске - препознаје и приказује обиљежја Републике Српске (химна, застава и амблем) - именује значајне датуме за Републику Српску - именује народе и националне мањине које живе у Републици Српској - описује обичаје и традицију свог и других народа који живе у Републици Српској -уочава и показује положај на географској карти најпознатије планине, равнице и котлине Републике Српске - на географској карти уочава положај најпознатијих ријека и језера(природна и/или вјештачка) Републике Српске - разликује природна и вјештачка језера - разликује изглед и специфичности рељефа завичаја на моделу рељефа - на географској карти Републике Српске уочава положај најпознатије планине, равнице, ријеке, језера и/или саобраћајнице завичаја 	
---	--

Наставна област 2 : Природни ресурси и дјелатности људи (20 људи)

Посебан циљ:

-уознавање ученика са природно-географским карактеристикама Републике Српске, природним ресурсима и привредом Републике Српске, те дјелатностима људи које су условљене њеним специфичностима

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује појмове: вријеме, вјетар, падавине, елементарна непогода, клима, временска прогноза, метеоролошка станица - користи знакове за обиљежавање временских појава - читава вриједност температуре воде и ваздуха помоћу термометра - води календар природе - разликује начине одбране од елементарних непогода (суша, град, поплава) - именује природна богатства у Републици Српској (шуме, пашњаци, равнице са плодним 	<p>Временске прилике Природна богатства Привреда и гране привреде Пољопривреда и гране пољопривреде-сточарство, земљорадња Ратарство и повртларство Воћарство и виноградарство Сточарство, лов и риболов Шумарство Индустрија и занатство Саобраћај Трговина, угоститељство и туризам</p>

земљиштем, руде, минерални извори, природне љепоте) и њихов значај за живот човјека

- именује и уочава националне паркове и уочи њихов значај и начин заштите

- именује гране привреде и производе и врсте услуга привредних грана

- набраја главне гране пољопривреде

- разликује житарице, индустријске и крмне биљке

- именује начине заштите биљака од мраза, временских непогода и штеточина

- уочава воћарске и виноградарске рејоне Републике Српске и разликује појмове плантажни воћњак и виноград

- уочава разлику између планинског и модерног сточарства и значај сточарских фарми за живот човјека

- уочава значај гајења риба за човјека;

- разликује индустријску и занатску производњу

- на географској карти уочава положај шумских предјела Републике Српске

- препознаје значај и користи шума за човјека и именује опасности за шуме

- на географској карти уочава положај главних путних праваца и саобраћајних центара у Републици Српској

- повезује врсте и значај саобраћаја и саобраћајних веза са потребама људи

- уочава значај друмског, жељезничког, воденог, ваздушног и поштанскотелеграфског саобраћаја у Републици Српској

- уочава разлику између унутрашње и међународне трговине

- именује врсте туризма, значај и услове који су потребни за развој туризма у Републици Српској

- идентификује примјере међусобне повезаности различитих грана привреде (нпр. угоститељство и туризам,...)

- повезује различита занимања и дјелатност људи са потребама људи у крају у којем живе

Наставна област 3: Жива и нежива природа (16 часова)	
Посебни циљеви:	
<ul style="list-style-type: none"> - разумијевање обиљежја и карактеристика биљака и животиња, те њихов значај за живот на Земљи - усвајање знања о кретању тијела, изворима свјетлости, промјенама материјала, проводљивости, сличностима и разликама међу материјалима 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује основна обиљежја биљака (дишу, хране се, размножавају се, расту и развијају се) и услове потребне за развој биљке - разликује улогу појединих дијелова биљке у исхрани и дисању биљке - разликује начине размножавања биљака (из цвијета и сјемена, помоћу коријена, стабљике и листа) - уочава разлике између листопадног и четинарског дрвећа - уочава промјене код биљака у прољеће, љето, јесен, зиму - именује услове потребне за раст и развој домаћих животиња - уочава начине размножавања домаћих животиња (како долазе на свијет- рађањем или се легу из јаја?) - препознаје кретање тијела према у различитим појавама - уочава и разликује кретање тијела према облику путање и брзини - уочава отпор који се јавља при кретању тијела по површини другог тијела, кроз воду и ваздух - уочава како настаје звук - разликује природне и вјештачке изворе свјетлости - повезује промјену величине и положаја сјенке са промјеном положаја извора свјетлости - разликује три агрегатна стања материјала: чврсто, течно и/или гасовито 	<ul style="list-style-type: none"> Обиљежја биљака Мијењање биљке током године Обиљежја животиња Кретање и облици кретања Кретање и отпор Кретање производи звук Извори свјетлости Три стања материјала Материјали и њихове особине Повратне и неповратне промјене материјала

<ul style="list-style-type: none"> - препознаје и разликује предмете из окружења који су направљени од различitих материјала (стакло, дрво, пластика, метал, гума, тканина, ...) - разликује основне особине материјала: механичке (еластично, тврдо, ломљиво), топлотна (запаљиво и незапаљиво), провидност (провидни, непровидни) - разликује повратне (истезање, савијање, ширење, скупљање; испаравање, кондензовање, топљење/очвршћивање) и неповратне (сагоријевање и рђање) промјене материјала 	
Наставна област 4: Комуникација и медији (8 часова)	
Посебни циљеви: <ul style="list-style-type: none"> - развијање способности ученика за медијско изражавање и кориштење медијских садржаја (приступа, анализе, вредновања и слања порука путем медија) - усвајање знања, развијање вјештина и умијећа употребе информационокомуникацијске технологије 	
ОЧЕКИВАВНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уочава да је комуникација једна од темељних животних вјештина - разумије важност комуникације међу људима и значај у рјешавању животних питања - разликује и уочава врсте комуникације: вербална (усмена и писана) и невербална (гестовна тј. поруке засноване на покретима тијела) - разликује врсте медија - користи доступне савремене медије за потребе наставе, водећи рачуна о свом здрављу - планира своје дневне активности - тражи помоћ уколико се суочи са непримјереним садржајем у дигиталном окружењу 	<p>Комуникација међу људима. Врсте медија. Штампани и електронски медији Медијски садржај Сигурно кориштење електронских медија (дигитални медији и здравље)</p>
КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА	
<p>Наставни предмет Природа и друштво потребно је спроводити у корелацији са одређеним темама, исходима и садржајима наставних предмета Српски језик, Ликовна култура, Физичко и здравствено васпитање и ВРОЗ.</p>	
НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА	
<p>Циљеви и исходи учења су дефинисани у складу са карактеристикама и специфичностима ученика</p>	

са тежим оштећењем слуха.. Фонд часова за одређене теме дат је оквирно, и могуће га је мијењати у складу са потребама ученика.

Поред разлике у исходима учења (дефинисаним за ученике са тежем оштећењем слуха и за ученике типичног развоја), постоје разлике у методама и техникама поучавања као и у наставним средствима. Потребно је у раду користити како опште образовне методе тако и сурдопедагошке методе и специфичне облике рада. Користити различите дидактичке материјале, апликације и мултимедијална наставна средства. У што већој мјери слиједити принцип очигледности.

Исходи наведени у овом програму представљају оквирно и уопштено дата очекивања, а наставник ће у односу на конкретне потребе и могућности ученика вршити њихову операционализацију и конкретизацију. Приликом обраде тема организовати посјете граду, шуми, музеју, ријекама, метеоролошкој станици.....

Рад, напредовање и постигнућа ученика потребно је пратити у континуитету и користити све облике провјеравања знања.